

คำแนะนำการจัดการมูลฝอยติดเชื้อสำหรับผู้รับกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ
ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข

สืบเนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ได้เกิดขึ้นในหลายพื้นที่ทั่วประเทศ และมีจำนวนผู้ป่วยติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ก่อให้เกิดมูลฝอยติดเชื้อจำนวนมากจากกิจกรรมการรักษาพยาบาลและตรวจวินิจฉัยทางการแพทย์ ในสถานพยาบาล ห้องปฏิบัติการเชื้ออันตราย รวมถึงสถานพยาบาลชั่วคราวที่อาจมีการจัดตั้งขึ้น มูลฝอยติดเชื้อที่เกิดขึ้นจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) จำเป็นต้องได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง และมีประสิทธิภาพ เพื่อลดและป้องกันการแพร่ของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) รวมถึงเพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องและประชาชนมีความปลอดภัย จึงมีคำแนะนำในการจัดการมูลฝอยติดเชื้อในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) สำหรับผู้รับกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ ดังนี้

1. ผู้รับกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ ต้องควบคุมกำกับบริการให้บริการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ เพื่อให้มูลฝอยติดเชื้อได้รับการกำจัดอย่างถูกต้อง โดยคำนึงถึงมาตรการป้องกันการแพร่ของเชื้อโรคและความปลอดภัยของผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องและประชาชน ดังนี้

1.1 การบริหารจัดการ

(1) วางแผนการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ ศักยภาพระบบกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ และผู้รับผิดชอบในการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อที่ชัดเจน

(2) ควบคุมกำกับกระบวนการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อให้ได้มาตรฐานตามกฎกระทรวงว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ. 2545 ตลอดเวลาที่ดำเนินกิจการ ทั้งนี้ ขอให้พิจารณาดำเนินการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ COVID-19 เป็นลำดับแรก ไม่ควรเก็บกักหรือพักมูลฝอยติดเชื้อไว้ แต่ในกรณีที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ควรกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ COVID-19 ที่เก็บกักไว้ในระยะเวลา 12 ชั่วโมง

(3) ควบคุมกำกับระบบการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อให้มีประสิทธิภาพ รวมถึงตรวจสอบและบำรุงรักษาเครื่องจักรและอุปกรณ์ให้พร้อมใช้งานอยู่เสมอ

1) การกำจัดมูลฝอยติดเชื้อด้วยวิธีการเผาในเตาเผา ต้องใช้เตาเผามูลฝอยติดเชื้อที่มี 2 ห้องเผา ห้องเผาแรก คือ ห้องเผามูลฝอยติดเชื้อ และห้องเผาที่สอง คือ ห้องเผาควัน การเผามูลฝอยติดเชื้อให้เผาที่อุณหภูมิไม่ต่ำกว่า 760 องศาเซลเซียส และการเผาควันให้เผาด้วยอุณหภูมิไม่ต่ำกว่า 1,000 องศาเซลเซียส รวมทั้งต้องมีการควบคุมมาตรฐานอากาศที่ปล่อยออกจากเตาเผาให้ได้ตามที่กฎหมายกำหนด

2) การกำจัดมูลฝอยติดเชื้อด้วยวิธีการทำลายเชื้อด้วยไอน้ำ ต้องดำเนินการให้ไปตามเกณฑ์มาตรฐานทางชีวภาพ โดยมีประสิทธิภาพที่สามารถทำลายเชื้อแบคทีเรีย เชื้อรา ไวรัส และปรสิตในมูลฝอยติดเชื้อได้หมด รวมทั้งต้องมีการตรวจสอบเกณฑ์มาตรฐานทางชีวภาพตามที่กฎหมายกำหนด

(4) ตรวจสอบปริมาณมูลฝอยติดเชื้อ COVID-19 ที่รับทำการกำจัด พร้อมจัดทำบันทึกปริมาณมูลฝอยติดเชื้อรายวัน และบันทึกข้อมูลในระบบกำกับการณ์ขนส่งมูลฝอยติดเชื้อทุกครั้ง (<http://envmanifest.anamai.moph.go.th/>) เพื่อป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้นและสร้างความเชื่อมั่นว่ามูลฝอยติดเชื้อได้รับการกำจัดอย่างถูกต้อง

(5) ควบคุมดูแลสุขลักษณะอาคาร สิ่งอำนวยความสะดวก อุปกรณ์ และสิ่งของเครื่องใช้ให้สะอาด ไม่เป็นแหล่งแพร่กระจายเชื้อโรค โดยหมั่นทำความสะอาดอาคารสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งของเครื่องใช้ที่มีการใช้งานร่วมกันของผู้ปฏิบัติงาน ซึ่งอาจเป็นแหล่งที่มีการแพร่กระจายเชื้อโรค และอาจเพิ่มความถี่ในการทำความสะอาดพื้นที่เสี่ยง เช่น ห้องส้วม ห้องอาบน้ำ สถานที่รับประทานอาหาร และสถานที่เสี่ยงอื่นๆ

(6) การเตรียมการรองรับกรณีที่มีเหตุวิกฤตการจัดการมูลฝอยติดเชื้อ COVID-19 ของประเทศ กรมอนามัยขอความร่วมมือในการวางแผนสำรองและจัดเตรียมความพร้อมของทรัพยากร ทั้งด้านบุคลากร เครื่องจักร เครื่องมือ และอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องให้สามารถรองรับการให้บริการกำจัดมูลฝอยติดเชื้ออย่างเต็มศักยภาพ ทั้งนี้ ขอให้ประสานและติดตามข้อมูลจากสำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข โทรศัพท์ 02 590 4128 หรือ 081 626 4111 (นายประโชติ กราบกราน หัวหน้ากลุ่มพัฒนาการสุขาภิบาล)

1.2 ด้านการดูแลผู้ปฏิบัติงาน

(1) จัดให้มีการคัดกรองเบื้องต้น โดยสังเกตอาการของผู้ปฏิบัติงาน หรือการตรวจวัดอุณหภูมิร่างกาย รวมถึงเฝ้าระวังและติดตามอาการป่วยระหว่างปฏิบัติงาน หากพบผู้ปฏิบัติงานมีอาการเจ็บป่วย เช่น มีไข้ ไอ จาม มีน้ำมูก หรือเหนื่อยหอบ ให้หยุดปฏิบัติงานและพบแพทย์ทันที

(2) จัดให้มีอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลที่เหมาะสมและเพียงพอสำหรับผู้ปฏิบัติงาน ได้แก่ หมวกคลุมผม (Hood) เสื้อคลุมแขนยาวกันน้ำ (Gown) ผ้ากันเปื้อน (Apron) หน้ากาก (Surgical mask/N95) ถุงมือยางหนา (Heavy gloves) รองเท้าพื้นยางหุ้มแข้ง (Boots) แว่นป้องกันตา (Goggles) หรือกระจกันใบหน้า (Face shield) รวมทั้งต้องกำชับให้ผู้ปฏิบัติงานสวมใส่อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลขณะปฏิบัติงานอย่างเคร่งครัด

(3) จัดให้มีสถานที่ทำความสะอาดร่างกาย ล้างมือ พร้อมสบู่ที่พร้อมใช้งานตลอดเวลาและอาจจัดให้มีจุดบริการเจลแอลกอฮอล์สำหรับทำความสะอาดมือไว้ในบริเวณพื้นที่เสี่ยง หรือพื้นที่มีการใช้งานร่วมกัน

(4) จัดเตรียมอุปกรณ์ทำความสะอาด สารทำความสะอาด และสารฆ่าเชื้อ สำหรับทำความสะอาดวัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ และอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลให้เพียงพอ เช่น ผงซักฟอก น้ำยาที่มีส่วนประกอบของคลอรีนหรือสารไฮโปคลอไรท์ที่ความเข้มข้น 1,000 และ 5,000 ppm หรือแอลกอฮอล์ 70% เป็นต้น ทั้งนี้การเลือกความเข้มข้นของสารฆ่าเชื้อขึ้นอยู่กับการใช้งานและพื้นผิวของวัสดุ อุปกรณ์ที่จะทำความสะอาด และต้องจัดสถานที่ทำความสะอาดวัสดุ อุปกรณ์ในการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อโดยน้ำเสียที่เกิดขึ้นจากการทำความสะอาดต้องเข้าสู่ระบบบำบัดน้ำเสีย

(5) ควบคุมกำกับการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงานกำจัดมูลฝอยติดเชื้อให้ปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงความปลอดภัยและต้องปฏิบัติตามคำแนะนำสำหรับผู้ปฏิบัติงานโดยเคร่งครัด

(6) จัดให้มีการสื่อสารประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ผู้ปฏิบัติงาน เช่น คำแนะนำสำหรับผู้ปฏิบัติงานมูลฝอยติดเชื้อ หลักความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน วิธีการสวมใส่อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล สุขอนามัยส่วนบุคคลในการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เป็นต้น

2. คำแนะนำสำหรับผู้ปฏิบัติงานกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ เพื่อให้ปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงความปลอดภัย และการป้องกันการแพร่ของเชื้อโรค ดังนี้

2.1 ก่อนปฏิบัติงาน

(1) กรณีผู้ปฏิบัติงานมีอาการเจ็บป่วย เช่น มีไข้ ไอ จาม มีน้ำมูก หรือเหนื่อยหอบ ให้หยุดปฏิบัติงาน โดยแจ้งหัวหน้างานและพบแพทย์ทันที

(2) สวมชุดอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลตามประเภทที่กำหนดอย่างเหมาะสม ตลอดระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน ทั้งนี้ให้ปฏิบัติตามมาตรการและคำแนะนำของหัวหน้างานอย่างเคร่งครัด โดยมีขั้นตอนตามลำดับ ดังนี้

- 1) ถอดเครื่องประดับทุกชนิดก่อนสวมใส่อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลทุกครั้ง
- 2) ล้างมือด้วยน้ำและสบู่
- 3) สวมเสื้อคลุมแขนยาวกันน้ำ ผ้ายางกันเปื้อน และรองเท้าพื้นยางหุ้มแข้ง แล้วล้างมือด้วยน้ำและสบู่
- 4) สวมหน้ากาก แว่นป้องกันตา กระจังกันใบหน้า และหมวกคลุมผม แล้วล้างมือด้วยน้ำและสบู่

5) สวมถุงมือยางหนา พร้อมทั้งตรวจดูว่ามีรอยฉีกขาดหรือไม่ เมื่อพบว่าถุงมือฉีกขาด มีรูรั่ว ให้ถอดถุงมือคู่เดิมออก ล้างมือให้สะอาดแล้วสวมถุงมือคู่ใหม่

2.2 ขณะปฏิบัติงาน

(1) ปฏิบัติงานตามมาตรฐานสำหรับผู้ปฏิบัติงานกำจัดมูลฝอยติดเชื้อโดยเคร่งครัด ด้วยความรอบคอบและระมัดระวังเป็นพิเศษ ทั้งนี้ ขอให้คำนึงถึงความปลอดภัย และการป้องกันการแพร่กระจายของเชื้อโรคเป็นสำคัญ

(2) การกำจัดมูลฝอยติดเชื้อให้ผู้ปฏิบัติงานนำภาชนะรองรับมูลฝอยติดเชื้อ (ถังแดง) ลงจากยานพาหนะขนมูลฝอยติดเชื้อ แล้วเข็นถังแดงมาวางตรงจุดที่กำจัดมูลฝอยติดเชื้อ จากนั้นให้นำมูลฝอยติดเชื้อ โหลดขึ้นเตาเผามูลฝอยติดเชื้อเพื่อกำจัดในพื้นที่และไม่เหลือตกค้าง ทั้งนี้ ต้องปฏิบัติงานด้วยความรอบคอบ และระมัดระวัง ห้ามโยน ลาก หรือกระทำด้วยวิธีการใดที่อาจทำให้ภาชนะรองรับมูลฝอยติดเชื้อ แตก รั่ว เสียหาย หรือตกหล่นในขณะปฏิบัติงาน ทั้งนี้ควรเลือกใช้อุปกรณ์เก็บรวบรวมมูลฝอยติดเชื้อที่สามารถลดการสัมผัสกับภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อโดยตรง

(3) หากถุงมือชำรุดเสียหาย มีรอยรั่ว ให้เปลี่ยนถุงมือคู่ใหม่ทันที การถอดถุงมือควรระมัดระวังไม่ให้มือไปสัมผัสด้านนอกของถุงมือ ล้างมือให้สะอาดด้วยน้ำและสบู่ก่อนใส่ถุงมือคู่ใหม่

(4) การทำความสะอาดและฆ่าเชื้อภาชนะรองรับมูลฝอยติดเชื้อ (ถังแดง) ให้เคลื่อนย้ายมาที่จุดทำความสะอาด แล้วฉีดพ่นด้วยสารโซเดียมไฮโปคลอไรท์ที่ความเข้มข้น 5,000 ppm ทิ้งไว้ 30 นาที จากนั้นทำความสะอาดด้วยสารทำความสะอาดและน้ำเปล่า แล้วผึ่งให้แห้ง หลังจากนั้นให้ทำความสะอาดและฆ่าเชื้อบริเวณพื้นที่รับภาชนะรองรับมูลฝอยติดเชื้อ (ถังแดง) โดยเทราดด้วยสารโซเดียมไฮโปคลอไรท์ที่ความเข้มข้น 5,000 ppm ทิ้งไว้ 30 นาที จากนั้นทำความสะอาดด้วยสารทำความสะอาดแล้วผึ่งให้แห้งเช่นเดียวกัน

(5) ล้างมือให้สะอาดทุกครั้งภายหลังจากปฏิบัติงานแต่ละรอบ และหลีกเลี่ยงการใช้มือสัมผัสใบหน้า ตา ปาก จมูก โดยไม่จำเป็น ทั้งนี้ ไม่ควรพูดคุยระหว่างปฏิบัติงานหากไม่จำเป็น

2.3 หลังปฏิบัติงาน

(1) เมื่อเสร็จสิ้นการปฏิบัติงานแล้ว ถอดอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลตามลำดับ ดังนี้ ถังมือยางหนา รองเท้าพื้นยางหุ้มแข้ง ฉ้ายางกันเปื้อน เสื้อคลุมแขนยาวกันน้ำ กระจกกันใบหน้า แวนป้องกันตา หมวกคลุมผม และหน้ากาก ล้างมือให้สะอาดด้วยน้ำและสบู่ทุกครั้งก่อนถอดอุปกรณ์ป้องกันร่างกายแต่ละชนิด อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลชนิดใช้ครั้งเดียวให้ทิ้งในถังมูลฝอยติดเชื้อ

(2) อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้ ได้แก่ แวนป้องกันตา กระจกกันใบหน้า รองเท้าพื้นยางหุ้มแข้ง ฉ้ายางกันเปื้อน ให้ทำความสะอาดโดยแช่ด้วยสารโซเดียมไฮโปคลอไรท์ที่มีความเข้มข้น 1,000 ppm นาน 30 นาที ล้างและตากแดดให้แห้ง แล้วเช็ดซ้ำด้วยแอลกอฮอล์ 70%

(3) ชำระล้างร่างกายให้สะอาด เปลี่ยนเสื้อผ้าก่อนออกจากพื้นที่ปฏิบัติงานหรือก่อนกลับบ้าน

วันที่ 8 เมษายน 2563

เอกสารประกอบ
คำแนะนำการจัดการมูลฝอยติดเชื้อสำหรับผู้รับกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ
ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

1. คู่มือผู้ปฏิบัติงานสำหรับผู้ปฏิบัติงานมูลฝอยติดเชื้อ

ลิงค์สำหรับดาวน์โหลด: http://env.anamai.moph.go.th/ewt_dl_link.php?nid=542

2. วิดีทัศน์เรื่องการจัดการมูลฝอยติดเชื้อสำหรับผู้ปฏิบัติงาน

ลิงค์สำหรับดาวน์โหลด: <https://www.youtube.com/watch?v=gKZT1RMGuDg&feature=youtu.be>